

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 32P/108/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121203551
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Čavojská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3121203551.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa I. G., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky W. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, J. a otca I. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, J., za účasti navrhovateľa: A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XX, J., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje sa nasledovné neodkladné opatrenie:

I. „Maloletá I. G., nar. XX.XX.XXXX sa dočasne zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa A. D., trvale bytom P. XXXX/XX, J..“

II. Matke dieťaťa sa nariaďuje platiť výživné na maloletú I. mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ktoré je matka povinná poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

III. Otcovi dieťaťa sa nariaďuje platiť výživné na maloletú I. mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ktoré je otec povinný poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

IV. Navrhovateľovi A. D. sa ukladá povinnosť, aby v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto neodkladného opatrenia podal na tunajšom súde návrh na začatie konania vo veci samej o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.“

V. Toto neodkladné opatrenie bude trvať najdlhšie do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej sa navrhovateľ domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletá I. zverená do jeho náhradnej osobnej starostlivosti a rodičom maloletej bude uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej. V návrhu uviedol, že je bratom maloletej, pričom rodičia I. nejavia o maloletú dlhodobu záujem kvôli alkoholu. Maloletá inú bližšiu rodinu ako navrhovateľa nemá. Navrhovateľ žije v dvojizbovom byte spolu s partnerkou a dvomi deťmi. Príjem navrhovateľa je 800 Eur, jeho výdavky predstavujú 630 Eur.

2. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom vyplýva, že maloletá I. sa nachádza na základe uznesenia tunajšieho súdu č.k. 35P/34/2021-6 v starostlivosti Diagnostického centra, S. XX, P. P. do 30.06.2021, za účelom zabezpečenia

odbornej diagnostiky. Dňa 30.06.2021 o 11:30 hod. je brat I. - navrhovateľ dohodnutý s diagnostickým centrom, že si príde po mal. I. a bude zabezpečovať jej riadnu starostlivosť. Navrhovateľ uviedol, že od 9/2021 je mal. I. prijatá do Z. na školu s odborom čašnícko-hostinský a bude bývať na internáte. Navrhovateľ pracuje pre spoločnosť R.. ako skladník s čistým mesačným príjmom cca XXX Eur, výdavky spojené s bývaním činia hypotéka 350 Eur, do bytového fondu 150 Eur, električka 35 Eur, telefón 15 Eur, Internet a TV 30Eur, PHM cca 100Eur. Priateľka navrhovateľa I. B. je toho času na materskej dovolenke s mesačným príjmom 280 Eur, poberá prídavky na 2 deti. Priateľka uviedla, že súhlasí s návrhom navrhovateľa, pozná maloletú od jej 12 rokov. Kolízny opatrovník opísal bytové pomery otca, ktoré zodpovedajú podmienkam starostlivosti o maloletú.

Záverom kolízny opatrovník navrhol súdu, aby návrhu navrhovateľa vyhovel a ponechal maloletú I. v jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Taktiež odporučil, aby súd zaviazal rodičov dieťaťa prispievať na výživu maloletej vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín SK70 XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

3. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 35P/34/2021-6 zo dňa 21.04.2021 bola maloletá Barbora ponechaná v starostlivosti Diagnostického centra, S. XX, P. P. do XX.XX.XXXX, za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky.

4. O predpokladoch pre nariadenie neodkladného opatrenia a jeho dôsledkoch platia ustanovenia § 324 -328 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

5. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Podľa § 324 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 336 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

9. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

10. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

12. Podľa § 44 ods. 1 až 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len Zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba navzájom a vzájomne sa podmienajúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

14. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

15. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa.

16. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

17. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

18. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

20. V danej veci pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je potrebné aplikovať ustanovenia § 2 ods. 1 CMP, § 324 a nasl. CSP, § 360 a nasl. CMP a § 366 CMP.

21. Pred začatím konania alebo po jeho začatí môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia

bol ohrozený a za predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Účelom neodkladného opatrenia je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, v ktorej je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla bezodkladná, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Neodkladné opatrenie neprejudikuje práva a záujmy účastníkov. Na nariadenie neodkladného opatrenia je nutné, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov je tak podmienená splnením predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie).

22. Keďže v tomto prípade sa maloletá neocitla bez akejkoľvek starostlivosti a ani jej život, zdravie a priaznivý vývoj neboli vážne ohrozené alebo narušené, neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 CMP. Tento druh neodkladného opatrenia je určený pre najkritickejšie situácie maloletých detí, pričom pre krátkosť 24 hodinovej lehoty má súd výrazne obmedzené možnosti skúmať pomery a aktuálne potreby maloletých detí. V prejednávanej veci súd zohľadnil skutočnosť, že starostlivosť o dieťa je aktuálne zabezpečená samotnou navrhovateľkou, preto vo veci rozhodol bez zbytočného odkladu neodkladným opatrením nariadeným podľa § 325 ods. 1 CSP, a to až po vykonaní potrebných šetrení.

23. Súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vychádzal len z návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, príloh k návrhu, správy zo šetrenia pomerov kolízneho opatrovníka, lustrácii v registri obyvateľov, obsahu spisov tunajšieho súdu 32P/12/2021 a 35P/34/2021, nakoľko pomerne krátka lehota na rozhodnutie o neodkladnom opatrení nevytvára priestor na plnohodnotné dokazovanie (§ 329 CSP).

24. V danej veci mal súd za to, že sú splnené podmienky na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia v zmysle návrhu navrhovateľa. Navrhovateľ osvedčil existenciu právneho vzťahu účastníkov, právny záujem na tomto rozhodnutí, ako i skutočnosť, že právne vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú úpravu, ktorá neznesie odklad. Maloletá I. pochádza z manželstva rodičov. Z obsahu spisov tunajšieho súdu 32P/12/2021 a 35P/34/2021 mal súd za preukázané dlhodobé problémy rodičov s požívaním alkoholu, finančné problémy a stabilne nevyhovujúce bytové podmienky. Maloletá pre výchovné problémy, riadne neplnenie školskej dochádzky, experimentovanie s alkoholom bola na základe uznesenia tunajšieho súdu dňa 25.01.2021 umiestnená do Diagnostického centra P. P. V tomto zariadení bola až do 30.06.2021, kedy ju v zariadení, so súhlasom rodičov maloletej, vyzdvihol navrhovateľ, ktorý sa od tohto času o maloletú osobne stará. Rodičia maloletej vyjadrili písomne súhlas o dočasné zabezpečenie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú navrhovateľom do času rozhodnutia súdu o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Zároveň sa matka maloletej dostavila na UPSVAR Trenčín a uviedla, že vie o podanom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a obaja rodičia s ním súhlasia. Uviedla, že rodičia nemajú momentálne vytvorené vhodné podmienky na to, aby si maloletú zobrali domov. V možnostiach a schopnostiach rodičov prispievať na výživu maloletej je vo výške 100 Eur. Zo šetrenia pomerov kolízneho opatrovníka vyplýva, že navrhovateľ má stabilné zamestnanie, býva so svojou rodinou a jeho bytové pomery sú vyhovujúce pre starostlivosť o maloletú I., jej výchovu a vývoj. Súd mal ďalej za preukázané, že navrhovateľ je nevlastným bratom maloletej I.. Súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu navrhovateľa a závermi kolízneho opatrovníka. Vzhľadom na uvedené súd preto dospel k záveru, že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola dočasne zverená do osobnej starostlivosti navrhovateľa, a to do času, kým súd právoplatne meritórne rozhodne vo veci samej v konaní o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti.

25. Keďže súd vyhovel návrhu a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. I. do osobnej starostlivosti navrhovateľky, súčasne neodkladným opatrením upravil aj vyživovaciu povinnosť otca k maloletej. S poukazom na ustanovenie § 366 CMP súd nariadil matke a otcovi týmto neodkladným opatrením platiť na maloletú I. výživné v nevyhnutnej miere, a to vo výške minimálnej zákonnej vyživovacej povinnosti rodičia k dieťaťu, t. j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, ktorá aktuálne predstavuje sumu 29,42 Eur mesačne, a ktorú je povinný plniť každý rodič bez

ohľadu na jeho schopnosti a možnosti. Súd uložil matke a otcovi plniť vyživovaciu povinnosť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín v súlade s § 45 ods. 8 Zákona o rodine.

26. V danej veci bol podaný len návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh vo veci samej podaný nebol. Súd preto v zmysle § 336 ods. 1 CSP uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti tohto neodkladného opatrenia podal návrh vo veci samej - návrh na zverenie mal. Barbory do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd zároveň navrhovateľa poučuje v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením, že v prípade, že navrhovateľ návrh vo veci samej v určenej lehote nepodá, súd aj bez návrhu toto neodkladné opatrenie zruší.

27. Podľa § 52 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Keďže v danej veci bol podaný len návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a nie aj návrh vo veci samej, súd rozhodoval aj o trovách konania. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne (§ 357 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto neodkladné opatrenie je v časti ponechania maloletého dieťaťa v starostlivosti navrhovateľov vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP). V ostatnej časti je neodkladné opatrenie vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.